

Pensioengigant ABP (470 miljard) hoort geen actiegroep te zijn. Stop ermee.

Posted on 7 juni 2023 by Menno Tamminga

Iedereen die iemand is in de natuur-, milieu- en duurzaamheidsbeweging staat bij de ondertekenaars. Van Urgenda tot Greenpeace, van Milieudefensie tot Natuurmonumenten. 'Stop fossiele subsidies' staat boven de 'brandbrief' aan het kabinet Rutte Vier die drie weken geleden als advertentie in NRC stond. 'U praat al twintig jaar over het afschaffen van de fossiele subsidies, maar telkens wordt het onderwerp weer van tafel geveegd', stelt de brief. 'Verder uitstel is nu echt niet meer uit te leggen.'

Onder de brief staan inmiddels de namen van meer dan 160 organisaties, zegt de website. Ook financiële bedrijven, zoals vermogensbeheerder Actiam, ASN, Triodos Bank, BrightPensioen en Polestar Capital hebben getekend. Dat is hun goed recht. Als hun klanten zich eraan storen kunnen zij een alternatief vinden. Misschien hopen zij daarentegen extra klanten te winnen.

Pensioenbeheerders als actiegroep

Helemaal linksboven in de 'brandbrief'-advertentie, als eerste genoemd, staat het grootkapitaal: de pensioengiganten ABP (470 miljard euro belegd vermogen) en PME, het pensioenfonds voor de Metalektro (51 miljard euro). Zij beheren de kolossale vermogens die nu of later de pensioenuitkering van miljoenen Nederlandse werknemers moet financieren.

Vraag: is een pensioenfonds een actiegroep?

Nee. *Twee keer Nee.*

Bekt lekker

De eerste Nee is inhoudelijk. 'Fossiele subsidies' bekt lekker, maar bestaan ze ook? De terminologie suggereert een geldoverdracht, zoals een bedrag van de gemeente voor het openhouden van de lokale bibliotheek. Maar de overheid betaalt Shell en anderen helemaal geen geld om olie of gas te zoeken.

Wouter Roorda heeft op Wynia's Week deze subsidieclaims eerder al [ontmaskerd](#). Zijn conclusie: fossiele energie wordt juist belást. Niks 17,5 miljard euro subsidies, maar 35 miljard aan belastingopbrengsten.

De brandbrief poneert echter: 'Miljarden vloeien vanuit de samenleving weg naar vervuilende bedrijven.' Proeft u 'm? Je hebt de samenleving én je hebt de vervuilende bedrijven, die kennelijk niet tot de samenleving behoren.

Toch leveren deze 'vervuilende bedrijven' nu energie aan precies die bedrijven waarin ABP en PME beleggen. Beleggingen die het rendement maken voor de pensioenen. Maar dat wordt een gigantische verliespost als de zogeheten subsidies 'volledig' en 'zonder uitstel' vervallen, zoals de brandbrief eist. Er is namelijk geen duurzaam alternatief op deze schaal.

Wedden dat de 'vervuilende bedrijven' ook energie leveren aan (sommige) werkgevers in de metalektro die zijn aangesloten bij PME? Als hun energie van de ene op de andere dag wegvalt, dan vallen sommige van hen ook weg. Boem, failliet. Kortom: als het kabinet zou doen wat ABP en PME eisen, zouden ze hun toekomstige en huidige gepensioneerden duperen.

Nog eens Nee

De oproep is ook, tweede Nee, in strijd met het karakter van Nederlandse pensioenfondsen. Een pensioenfonds is niets meer dan een nutsbedrijf ten bate van werknemers en gepensioneerden. Het pensioenfonds belegt de premies van werkgevers en werknemers en dat moet met het rendement op het ingelegde kapitaal later pensioenuitkeringen opleveren. De werkgevers betalen doorgaans overigens meer premie dan de werknemers.

Als een bedrijfstak een eigen pensioenfonds heeft, zoals de gezondheidszorg of de bouw, of, in dit geval ambtenaren en leraren (ABP) of werknemers in de Metalektro (PME), dan zijn de werkgevers in de betrokken bedrijfstak verplicht aangesloten bij ABP respectievelijk PME. Daardoor zijn hun werknemers óók verplicht aangesloten bij deze fondsen. Een vrije keus is er niet.

Juist vanwege het verplichte, paternalistische karakter van een pensioenfonds, verwacht je dat pensioenfondsen zich beperken tot waarvoor ze zijn opgericht: pensioen regelen. Dat is hun bestaansrecht, hun *license to operate*. Alles voor het beste rendement. Geen sponsoring van betaald voetbal of golf, om maar wat te noemen. Geen luxe kantoren op dure locaties. Geen leuke dingen voor linkse of rechtse mensen. Geen donaties aan politieke partijen of actiegroepen. Geen actiegroep spelen tussen de actiegroepen.

Ed Groot, oud-Tweede kamerlid (PvdA), schreef vorige week in Het Financieele Dagblad: 'Ook ik heb pensioen bij het ABP opgebouwd, maar mij is niets gevraagd. En als dat mij zou zijn gevraagd, zou ik niet hebben getekend evenals wellicht honderdduizenden of wel een miljoen andere ABP-deelnemers.'

Overheid tegen de overheid

De ondertekening van de brandbrief door ABP is des te merkwaardiger omdat het pensioenfonds daarmee strijd voert tegen zijn 'eigen' werkgever, het kabinet, de Rijksoverheid, die is aangesloten bij het ABP. In het toezichthoudende deel van bestuur van het ABP hebben de werkgevers van de ambtenaren en leraren vier zetels, de vakbonden ook vier en de gepensioneerden drie.

Dat vakbondsafgevaardigden zich als actievoerder in het ABP-bestuur opstellen kun je nog wel verwachten. FNV ondertekende de brandbrief ook. Maar dat de

werkgeversafgevaardigden zich kennelijk eveneens tot het actiewezen hebben bekeerd, is wél verrassend.

Maar het is weer minder verrassend als je ziet dat bijvoorbeeld Paul Rosenmöller, fractievoorzitter van GroenLinks/PvdA in de Eerste Kamer, een van de werkgeversleden is. Hij is afgevaardigd door de het onderwijs, de universiteiten, hogescholen, waterschappen en de provincies (samen: de Zelfstandige Publieke Werkgevers).

Pensioenbestuur moet geen bestuur worden van pseudo-politici. Je kunt als werknemer of als werkgever namelijk niet weg bij het fonds als je het oneens bent met deze politieke agitatie en propaganda en de gevolgen daarvan. Met een brandbrief aan het kabinet vervreemdt het ABP zich van een deel van zijn werknemers en gepensioneerden. Daarmee ondergraaft het fonds zijn bestaansrecht.

Menno Tamminga is economisch columnist van Wynia's Week. Eerder was hij redacteur en columnist van het Financieele Dagblad en van NRC Handelsblad.

Wynia's Week wordt mogelijk gemaakt door de vrijwillig betaalde abonneementen van de lezers. Doet u al mee? Doneren aan Wynia's Week kan [HIER](#). Hartelijk dank!